

Regelink
Ecologie & Landschap

EHS-toetsing

Langbroekerdijk 29, Driebergen

In het kader van de Ecologische Hoofdstructuur

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M.W. van den Hoorn
In opdracht van	Landgoed Leeuwenburgh
Naam opdrachtgever	Ir. W.G. Nijlant
Rapportnummer	RA13204-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	19 november 2013
1Aantal pagina's	26
Collegiale toets	B.J.A. Backx
Wijze van citeren	Hoorn, M.W. van den, 2014. EHS-toetsing Langbroekerdijk 29, Driebergen. In het kader van de Ecologische Hoofdstructuur. Rapport RA13204-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Ecologische Hoofdstructuur	9
3 Werkwijze	11
4 Omschrijving plangebied en ingreep	13
4.1 Plangebied	13
4.2 Ingreep	14
5 Afwegingskader EHS ('Nee, tenzij'-toets)	15
5.1 De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit, actuele natuurwaarden.	15
5.2 Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS	19
5.3 De aanwezigheid van bijzondere soorten	19
5.4 De aanwezigheid van essentiële verbindingen	20
6 Conclusies	21
7 Bronnen	23
7.1 Literatuur	23
7.2 Websites	23
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Langbroekerdijk 29, Driebergen, een groot deel van de aanwezige opstallen te slopen en in plaats daarvan twee woningen te realiseren.

Omdat het plangebied geheel ligt binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ligt is het noodzakelijk om het afwegingskader EHS van de provincie Utrecht te doorlopen.

1.2 Doel

Door middel van deze EHS-toetsing worden de volgende vraag beantwoord:

- Leidt de ingreep tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de EHS toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied en de ingreep volgt. In hoofdstuk 5 wordt het afwegingskader EHS doorlopen. In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte bronnenlijst opgenomen (hoofdstuk 7).

2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een aaneengesloten netwerk van gebieden met hoofdfunctie natuur. In 1988 werd dit netwerk in een planologische kernbeslissing globaal door het Rijk begrensd. Provincies hebben als taak aan dit rijksbeleid uitvoering te geven. Door Provinciale Staten is de EHS later nauwkeuriger begrensd.

Binnen de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. Gemeentelijke bestemmingsplannen moeten passen binnen het provinciaal beleid. Voor de EHS betekent dit dat nieuwe projecten worden getoetst volgens het 'nee, tenzij'-regime. Dit is tevens opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening.

Een project dat de natuur significant (te veel) aantast, mag niet worden toegestaan in het bestemmingsplan (Nee), tenzij:

- het een groot openbaar belang dient;
- er geen alternatieven zijn buiten de betreffende natuur.

Iedereen met plannen voor een project in of nabij de EHS is daarom verplicht te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting. In de Uitwerking Ruimtelijk Beleid Verblijfsrecreatie binnen de EHS (vastgesteld op 17 april 2007) zijn door Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2007) vier hoofdaspecten aangewezen die bepalen welke waarden en kenmerken binnen de EHS als wezenlijk moeten worden aangemerkt, en daarin als volgt zijn verwoord:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen zoals waardevolle oude boskernen);
- gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten (soorten beschermd middels Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en soorten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen' van de Rode en/of Oranje Lijsten);
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Er is al sprake van een significante aantasting van de EHS als een van deze vier hoofdaspecten significant wordt aangetast.

Om het afwegingskader EHS zorgvuldig te doorlopen heeft de provincie Utrecht de Beslisboom EHS opgesteld. Deze beslisboom is via onderstaande link te doorlopen.

http://www.formdesk.com/provincieutrecht1/EXT_Subst_Nee-Tenzij.

3 Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 18 juni 2013 werd plangebied Langbroekerdijk 29, Driebergen, door M.W. van den Hoorn bezocht. Daarbij werden de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd.
2. De door Bosgroep Midden Nederland uitgevoerde quickscan werd bestudeerd (van Os, 2013).
3. Het door Regelink Ecologie & Landschap uitgevoerde kerkuil- en vleermuisonderzoek werd bestudeerd (van den Hoorn, 2013).
4. Aan de hand van het veldbezoek en het literatuuronderzoek werd op grond van *expert judgement* een inschatting gemaakt van de aanwezige flora en fauna met bijbehorende functies die in het plangebied (kunnen) voorkomen.
5. In samenspraak met de opdrachtgever werd de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
6. Het afwegingskader EHS van de provincie Utrecht werd doorlopen.

4 Omschrijving plangebied en ingreep

4.1 Plangebied

Omschrijving

Het plangebied is gelegen in Langbroekerdijk 29, Driebergen, provincie Utrecht. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door een watergang (Langbroekerwetering, een water met ecologische doelstelling op grond van Kaderrichtlijn Water), aan de noordoostzijde door agrarisch gebied en aan de overige zijden door sloten.

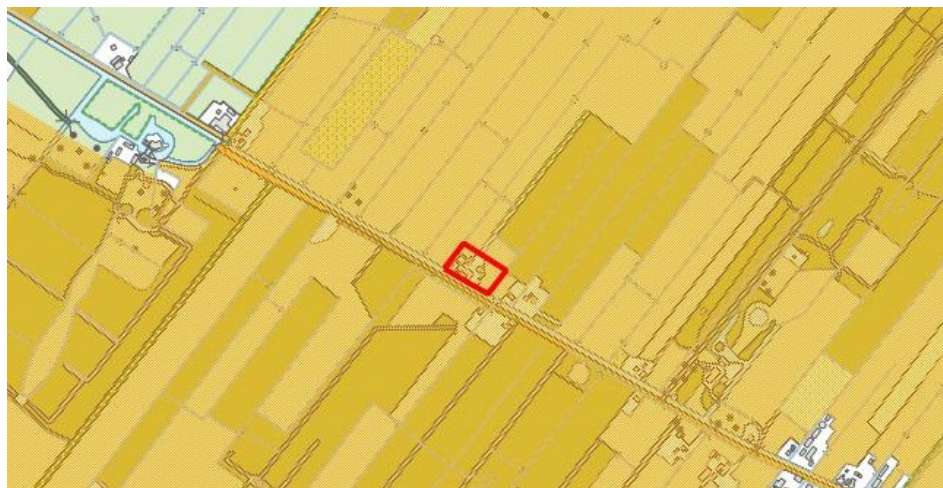
Figuur 1. Ligging plangebied met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig(zie ook Bijlage 1):

- gazon;
- verhard erf;
- gebouwen met dakpannen en spouwmuren;
- gebouwen met stenen onderbouw, houten wanden en golfplaten dak;
- halfopen, houten kapschuur, met golfplaten puntdak;
- mestkelder;
- hooimijt;
- knotwilgen (*Salix sp.*), mogelijk met holtes;
- wilgen (*Salix sp.*), mogelijk met holtes;
- tuin.

Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Het plangebied is geheel gelegen binnen de EHS (Figuur 2). Het plangebied ligt op 5,9 km van het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek, en op 6,4 km van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

Figuur 2. Ligging plangebied met de begrenzing in rood aangegeven. De ligging van de EHS is met oranje aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013.

4.2 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Langbroekerdijk 29, Driebergen, de aanwezige opstallen te slopen. De meest oostelijke schuur blijft behouden. In het plangebied worden twee woningen gerealiseerd. Ingrepen die in dat kader plaatsvinden zijn:

- slopen aanwezige opstallen;
- afvoeren puin;
- bouwrijp maken grond;
- realiseren nieuwe woningen.

5 Afwegingskader EHS ('Nee, tenzij'-toets)

5.1 De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit, actuele natuurwaarden.

Natuurwaardering

Volgens de provinciale natuurwaardering (zie <http://webkaart.provincie-utrecht.nl>) liggen binnen het plangebied geen gebieden die een provinciale natuurwaardering hebben gekregen. De gebieden in de directe omgeving hebben een waardering “matig” of redelijk (Figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Met geel en oranje zijn de delen weergegeven die respectievelijk een natuurwaardering matig of redelijk hebben gekregen. © Ondergrond: Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013 © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Omdat het plangebied bestaat uit grotendeels verhard erf met diverse opstallen moet de natuurkwaliteit van het plangebied als “matig” worden aangemerkt.

Conclusie

De ingreep leidt niet tot een aantasting van natuurwaarden met een goede of uitstekende kwaliteit.

Oude boskernen

Vanwege het ontbreken van oude bomen en het feit dat het erf grotendeels verhard is zijn in het plangebied geen oude boskernen aanwezig. Deze bevinden zich wel in de directe nabijheid (Figuur 4). Omdat de omvang van de ingreep zich beperkt tot het huidige erf zijn geen effecten op oude boskernen te verwachten.

Conclusie

De ingreep leidt niet tot een aantasting van oude boskernen.

Figuur 4. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Met oranje is de ligging van oude boskernen aangegeven. © Ondergrond: Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013 © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Potentiële natuurwaarden

Actuele natuurwaarden

Omdat ten tijde van het schrijven van deze rapportage (30-10-2013) de bijbehorende shapefiles van Natuurbeheerplan 2013 “gewijzigd” niet konden worden gedownload zijn in de figuren van deze paragraaf (bewerkte) schermkopiën van <http://webkaart.provincie-utrecht.nl> weergegeven.

Volgens het Natuurbeheerplan 2013 “gewijzigd” wordt het plangebied in de volgende twee beheertypen ingedeeld (Figuur 5):

- A02.01 Botanisch waardevol grasland;
- A02.02 Botanisch waardevol akkerland.

Figuur 5. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Met de arcering binnen de plangebiedsgrenzen zijn de actuele beheertypen A2.01 en A2.02 aangeduid. © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Deze indeling is merkwaardig omdat het plangebied grotendeels een verhard erf

met opstallen betreft. Logischer zou zijn wanneer het plangebied langs natuurlijke grenzen zoals watergangen zou zijn geëxclaveerd.

Wanneer we kijken naar de natuurbeheertypen (Figuur 6) dan is te zien dat een deel van het plangebied, namelijk het strookje gras tussen de verharding en de sloot die de erfrens vormt, wordt gerekend tot het beheertype N10.02 Vochtig hooiland. Dit is een strookje gras dat veel wordt belopen en beschouwd kan worden als integraal onderdeel van het erf en niet beheerd (kan) worden als vochtig hooiland.

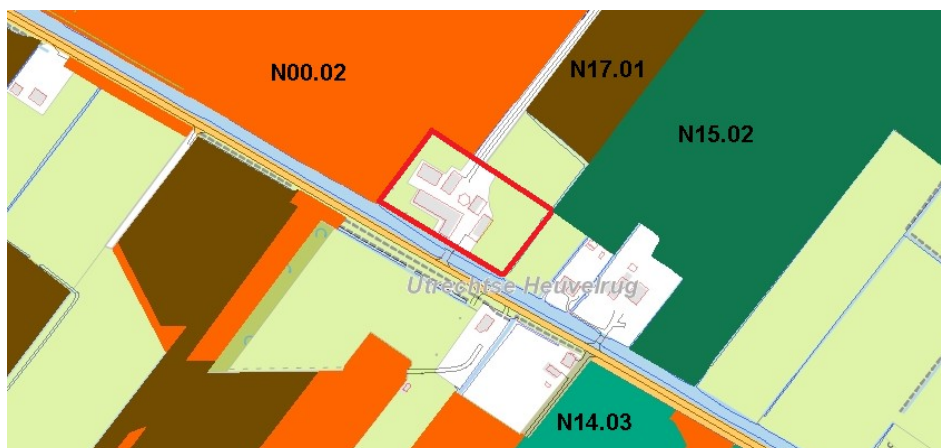
Figuur 6. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Met gekleurde vlakken zijn de actuele natuurbeheertypen weergegeven. (N10.02 = vochtig hooiland, N14.03 = Haagbeuken- en essenbos, N15.02 = Dennen-, eiken- en beukenbos, N16.02 = Vochtig bos met productie en N17.01 = Vochtig hakhout en middenbos. © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Potenties

In Natuurbeheerplan 2013 “gewijzigd” zijn geen ambities ten aanzien van agrarische beheertypen (Figuur 7) meer opgenomen voor het plangebied. Ook is de grens voor de beheertypen natuur nu wel gelijkgetrokken met de sloot die het erf begrenst en zijn er geen ambities meer voor het plangebied opgegeven (Figuur 8). Opvallend is dat het beheertype N10.02 (vochtig hooiland) nu is om gezet in N00.02 (nog om te vormen naar natuur).

Figuur 7. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Binnen het plangebied zijn geen ambities meer voor agrarische beheertypen. © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Figuur 8. Met gekleurde vlakken zijn de actuele natuurbeheertypen weergegeven. (N00.02 = nog om te vormen naar natuur, vochtig hooiland, N14.03 = Haagbeuken- en essenbos, N15.02 = Dennen-, eiken- en beukenbos en N17.01 = Vochtig hakhout en middenbos. © Natuurgegevens provincie Utrecht.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de indeling van het plangebied in de agrarische beheertypen A0.02 (botanisch waardevol grasland) en A02.02 (botanisch waardevol akkerland) onjuist is. Een groot deel van het plangebied betreft een verhard erf met opstallen en wat aangrenzend groen. Deze indeling is in de ambities dan ook verlaten. Ook de indeling in het natuurbeheertype N10.02 (vochtig hooiland) is gezien de situatie ter plekke niet juist. Ook dit is in de ambities recht gezet door de grens te leggen bij de daadwerkelijke erfgrans. De huidige indeling in Natuurbeheertype N10.02 wordt in de ambities betwijfeld omdat het daar ingedeeld is in het type N00.02 (nog om te vormen naar natuur). Samenvattend kan worden gesteld dat het plangebied geen actuele of potentiële natuurwaarden heeft.

Bijzondere abiotische omstandigheden

Tijdens het veldbezoek werden geen bijzondere abiotische omstandigheden vastgesteld.

Negatieve effecten door de ingreep

Effecten van verzuring, vermesting, verzoeting, verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verandering van (over-)stromingen, verandering van dynamiek, trillingen, geluid, verstoring en betreding zijn niet te verwachten. Significante uitstraling van de ingreep naar de omgeving wordt niet verwacht.

5.2 Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS

Het plangebied wordt omringd door de EHS, kan worden beschouwd als een “postzegel” in een weids gebied, en is niet bepalend voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS. Het plangebied is nu al bebouwd en de realisatie van de twee woningen vindt op het huidige erf plaats. Het betreft slechts een extra woning ten opzichte van de bestaande (dienst)woning. Er zal dan ook een vergelijkbare invloed op de EHS blijven.

5.3 De aanwezigheid van bijzondere soorten

Flora- en faunawetsoorten

Voor de potenties van het plangebied ten aanzien van soorten uit de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de rapportage van Bosgroep Midden Nederland (van Os, 2013). Uit deze rapportage bleek dat het voorkomen van kerkuil (*Tyto alba*) en vleermuizen niet kon worden uitgesloten. Daarom werd in 2013 door Regelink Ecologie & Landschap onderzoek naar het voorkomen van kerkuil en vleermuizen in het plangebied uitgevoerd (van den Hoorn, 2013). In het plangebied bleek een incidentele roestplaats van de kerkuil en een zomer/paarverblijf van een ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) aanwezig te zijn. Door het nemen van gerichte maatregelen wordt ervoor gezocht dat beide soorten ook na de ingreep duurzaam van het plangebied gebruik kunnen blijven maken.

Bedreigde soorten van de Rode lijsten en Oranje lijsten

Op grond van de verharding van het erf en de lage ecologische waarde wordt het voorkomen van (ernstig) bedreigde soorten of soorten die op het punt van verdwijnen staan van de meeste groepen van de Rode en Oranje lijsten, voor zover deze niet onder de Flora- en faunawet vallen, redelijkerwijs uitgesloten.

Conclusie

Een significante aantasting van de aanwezigheid van bijzondere soorten is redelijkerwijs uitgesloten.

5.4 De aanwezigheid van essentiële verbindingen

Verbindingen tussen natuurgebieden zoals ecologische verbindingzones, ecoducten en faunavoorzieningen

Dit type verbindingen zijn niet aanwezig.

Foerageer- en migratieroutes, corridors, e.d.

Er loopt een vliegroute van gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) over het plangebied. Deze wordt door de ingreep niet aangetast (van den Hoorn, 2013)

Conclusie

Een negatief effect op essentiële verbindingen is redelijkerwijs uitgesloten.

6 Conclusies

- Het plangebied ligt geheel binnen de EHS.
- Het plangebied is grotendeels verhard en bebouwd.
- Het plangebied bevat geen natuur van hoge kwaliteit, geen oude boskernen of bijzondere abiotische omstandigheden. Ambities voor te ontwikkelen natuur zijn in het Natuurbeheerplan 2013 "gewijzigd.
- In verband met het beperkte karakter van de ingreep wordt een negatieve uitstraling van de ingreep op de EHS niet verwacht.
- Het plangebied is niet bepalend voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS.
- Het plangebied herbergt met uitzondering van de ruige dwergvleermuis en de kerkuil geen bijzondere soorten (zoals gedefinieerd in Uitwerking ruimtelijk beleid verblijfsrecreatie binnen de EHS , Provincie Utrecht 2007).
- Door het nemen van gerichte maatregelen zijn significante effecten op kerkuil en ruige dwergvleermuis te voorkomen.
- Verbindingen tussen natuurgebieden, zoals ecologische verbindingzones, ecoducten en faunavoorzieningen, zijn niet aanwezig.
- Er is een vliegroute van gewone dwergvleermuis aanwezig. Deze kan ondanks de ingreep gewoon blijven functioneren.
- Een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS is niet aan de orde.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Hoorn, M.W. van den, 2013. Vleermuis- en kerkuilonderzoek Langbroekerdijk 29, Driebergen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA13204-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Os, M. van, 2013. Quickscan Natuurwetgeving Langbroekerdijk 29. Coöperatie Bosgroep Midden Nederland.

Provincie Utrecht, 2002. Werkdocument soortenbeleid, Onderdeel Fauna.

Provincie Utrecht, 2002. Werkdocument soortenbeleid, Onderdeel Flora.

Provincie Utrecht, 2007. Ruimtelijk beleid verblijfsrecreatie binnen de EHS.

7.2 Websites

<http://www.provincie-utrecht.nl>

<http://www.provinciaalgeoregister.nl/>

<http://webkaart.provincie-utrecht.nl>

http://fd9.formdesk.com/provincieutrecht1/EXT_Subst_Nee-Tenzij

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Figuur 9: Impressie opstallen.

Figuur 10. Plangebied gezien vanuit de aangrenzende weide.

Figuur 11. Weide met knotwilgen ten noorden van het plangebied.

Figuur 12. Interieur van een van de opstallen.